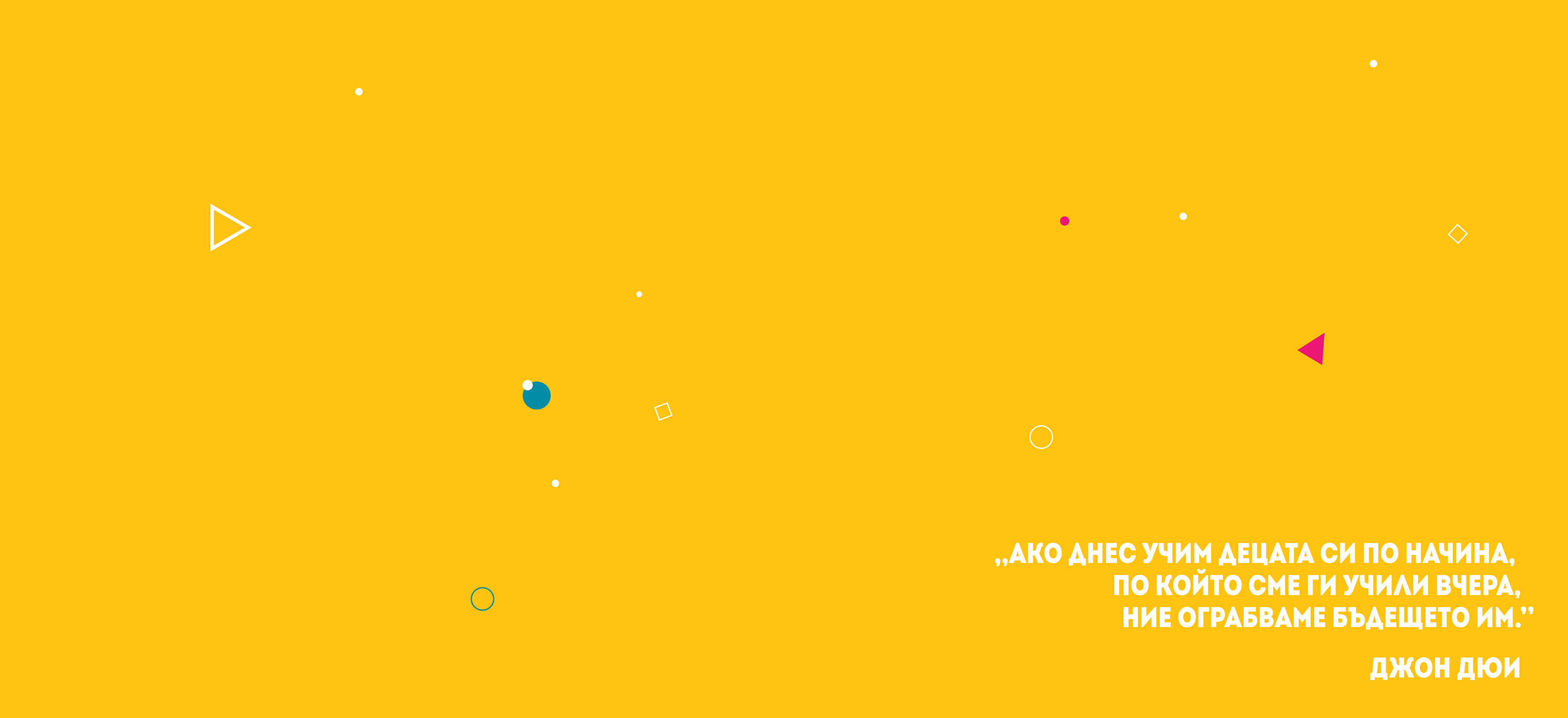


ПРОГРАМА
**„УЧИЛИЩЕ
НА БЪДЕЩЕТО”**

ОЦЕНКА НА
ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

The background is a solid yellow color. Scattered across it are various geometric shapes: a white triangle pointing right, a white circle, a blue circle with a white dot inside, a white square, a white circle, a pink circle, a white circle, a white diamond, a pink triangle pointing left, a white circle, a blue circle, a white circle, and a white diamond.

**„АКО ДНЕС УЧИМ ДЕЦАТА СИ ПО НАЧИНА,
ПО КОЙТО СМЕ ГИ УЧИЛИ ВЧЕРА,
НИЕ ОГРАБВАМЕ БЪДЕЩЕТО ИМ.“**

ДЖОН ДЮИ

КАК СЪЗДАВАМЕ БЪЛГАРСКОТО „УЧИЛИЩЕ НА БЪДЕЩЕТО“?

Големият въпрос, на който програмата „Училище на бъдещето“ на Фондация „Америка за България“ отговаря, е как да създадем ефективно училище на XXI век в България, което да развива потенциала на всеки ученик. Макар да няма вълшебна формула за създаване на училище на бъдещето, рецептата на успеха съдържа няколко стратегически компоненти.



ПЕДАГОГИКА

Учителите използват съвременни образователни похвати, като правят обучението мотивиращо, интерактивно, практически ориентирано и свързано с реалния живот.

УЧЕБНА СРЕДА

Учебната среда създава възможност учениците да бъдат откриватели, да работят в екипи, да развиват критическото си мислене, да създават собствено учебно съдържание и да творят (да правят неща с ръцете си).

ТЕХНОЛОГИИ

Технологиите са смислено интегрирани в учебния процес, като добавят стойност към преподаването. Те позволяват учениците да търсят информация в реално време и да създават собствени дигитални проекти по всички предметни области. Учителите получават моментална обратна връзка за успеха на учениците си. Класната стая „се обръща“ и ученето излиза извън стените на училището.

КВАЛИФИКАЦИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ

Качествено новата учебна среда поставя големи предизвикателства пред учителите. Те трябва да бъдат обучени не просто да включват устройствата, а да планират и проведат урок по начин, който невидимо интегрира технологиите.

УЧИЛИЩНО ЛИДЕРСТВО

В създаването на качествено нова училищна среда училищният директор работи с учителите си, за да създадат споделена визия за своето училище. „Училище на бъдещето“ е синтезираният образ на силното желание на лидерския екип в училище да подобри образователния процес чрез цялостно преобразуване на учебната среда.

„УЧИЛИЩЕ НА БЪДЕЩЕТО“ Е ИНИЦИАТИВА НА ФОНДАЦИЯ „АМЕРИКА ЗА БЪЛГАРИЯ“, КОЯТО ПОМАГА НА УЧИЛИЩА ОТ ЦЯЛАТА СТРАНА ДА ПРЕОБРАЗЯТ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СРЕДА ЗА ПО-ДОБРИ РЕЗУЛТАТИ НА УЧЕНИЦИТЕ СИ.

ЗАЕДНО С УЧИЛИЩНИТЕ ЕКИПИ НИЕ:

Създаваме **МОДЕЛИ НА УЧИЛИЩА**, които въплъщават силно училищно лидерство, съвременни образователни подходи, мотивираща учебна среда и технологии.

Подобряваме **УМЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ НА XXI ВЕК**, конкретно дигиталната им грамотност, уменията им да решават проблеми от реалния живот и да разчитат графики.

Подобряваме резултатите на учениците по **БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ПРИРОДНИ НАУКИ**.

Помагаме на училищата да привлекат устойчива **ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА** от училищната общност.

Повишаваме **МОТИВАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ** и **УДОВЛЕТВОРЕНОСТТА НА УЧЕНИЦИТЕ**.

„УЧИЛИЩЕ НА БЪДЕЩЕТО“

Основната цел на програмата „Училище на бъдещето“ е подобряване на образователния процес чрез модернизиране на учебната среда и въвеждане на нови технологии в класните стаи.

5.5 МЛН
ИНВЕСТИРАНИ



1.5 МЛН
НАБРАНИ
ДОПЪЛНИТЕЛНО
ОТ УЧИЛИЩАТА

2009–2015



ИЗГРАДЕНИ ЦЕНТРОВЕ

18



интердисциплинарни центъра и мултифункционални пространства

14



природоматематически науки

7

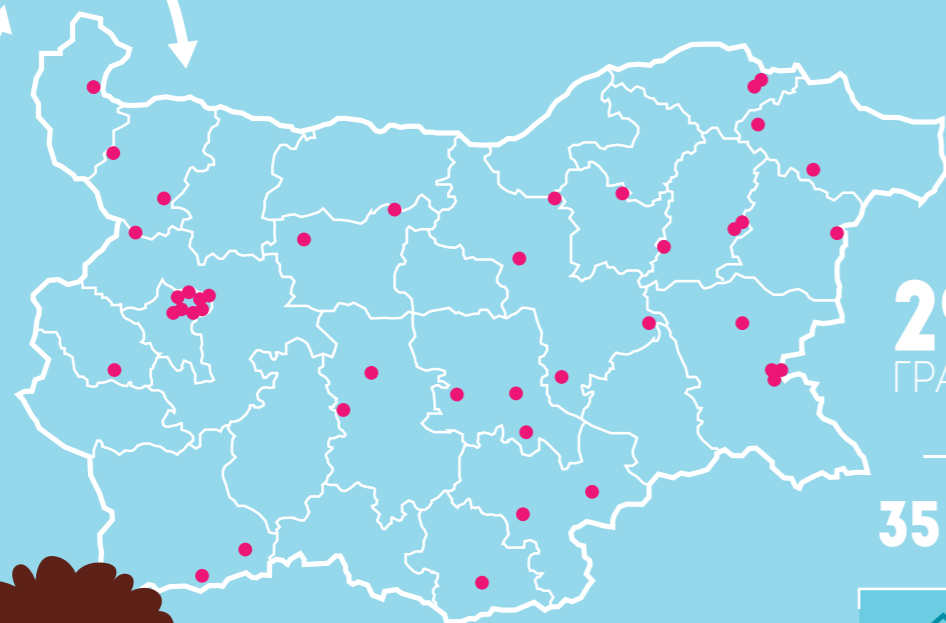


информационни технологии

7



чуждоезиково обучение



29



ГРАДОВЕ И СЕЛА

35 ИЗВЪН СОФИЯ



44 600

ОБЩО ДОСТИГНАТИ
УЧЕНИЦИ

45



УЧИЛИЩА В ЦЯЛАТА СТРАНА

Програмата прави преподаването в българските училища по-интересно и интерактивно чрез „обръщане“ на класната стая, използване на интернет-базирано обучение, обогатяване на инструментариума за опити и демонстрации и смяна на модела на преподаване от 1:25 към 1:1.



ЦЕЛ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Целта на изследването е да се оценят непосредствените резултати и дългосрочните ефекти от програмата „Училище на бъдещето“. Изследването оценява въздействието на инвестициите върху учениците и учителите, както и върху цялостното развитие на училището и училищната общност, с основен фокус върху:

○ въздействието на програмата върху **ОЦЕНКИТЕ НА УЧЕНИЦИТЕ** от националното външно оценяване, както и върху познавателните и непознавателните им умения

○ промените в **ПРЕПОДАВАНЕТО**: в начина на провеждане на обучението

○ ефекта върху **УЧИЛИЩНИТЕ РЪКОВОДСТВА** и развитието на **УЧИЛИЩНИТЕ ОБЩНОСТИ**

○ специфичните ефекти върху **ПОДГРУПИТЕ ОТ УЧИЛИЩА**

○ свързаните с **НАГЛАСИТЕ И ПОВЕДЕНИЕТО** компоненти на предизвиканите промени като дисциплина, посещаемост на учебните занятия, чувство на лична ангажираност и чувство за принадлежност към училището

По своя мащаб, същност и подход, изследването е уникално за България. Това е първата оценка на въздействието на технологиите и подобрената образователна среда върху толкова много различни аспекти на постиженията на учениците и училищната общност.

МЕТОДОЛОГИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

При оценяването на програма „Училище на бъдещето“ са използвани различни подходи и разнообразен изследователски инструментариум – от обстойно проучване на документи – до прилагане на различни взаимодопълващи се качествени и количествени методи.

МЕТОД	ВИДОВЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ	БРОЙ
ОНЛАЙН ПРОУЧВАНЕ	Ученици в училищата от сравнителните групи	37 916
	Ученици в подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища	14 534
	Учители в училищата от сравнителните групи	5 048
	Учители в подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища	1 346
	Представители на ръководствата на училищата от сравнителните групи	354
	Представители на ръководствата на подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища	77
АНОНИМИЗИРАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ, 2010 Г., 7-МИ КЛАС	Ученици в подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища и в тези от сравнителните групи	60 684
АНОНИМИЗИРАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ, 2015 Г., 12-ТИ КЛАС	Ученици в подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища и в тези от сравнителните групи	54 507
ДЪЛБОЧИННИ ИНТЕРВЮТА	Подкрепени от Фондация „Америка за България“ училища – директори	22
	Подкрепени от Фондация „Америка за България“ училища – проектни координатори	22
	Подкрепени от Фондация „Америка за България“ училища – родители	25
ФОКУС ГРУПИ	Подкрепени от Фондация „Америка за България“ училища – ученици	266
	Подкрепени от Фондация „Америка за България“ училища – учители	175
ПОЛУСТРУКТУРИРАНИ ИНТЕРВЮТА	Екип на Фондация „Америка за България“ за управление на програмата	2

Оценката се основава на СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ

на подкрепени от Фондация „Америка за България“ училища и сравнителни групи от училища и

РЕТРОСПЕКТИВНО ПРОУЧВАНЕ

на резултатите на учениците от националното външно оценяване преди и след изпълнението на проектите.

Тъй като оценка бе възложена след началото на програмата, провеждането на истински рандомизиран експеримент не бе възможно. Вместо това бе използван метод за определяне на училища с най-близки характеристики до основната група въз основа на съвкупност от критерии за „сдвояване“ на всяко училище в извадката с поне едно подобно училище, което не е в тази извадка. В резултат на процедурата по сдвояване бяха сформирани четири сравнителни групи.

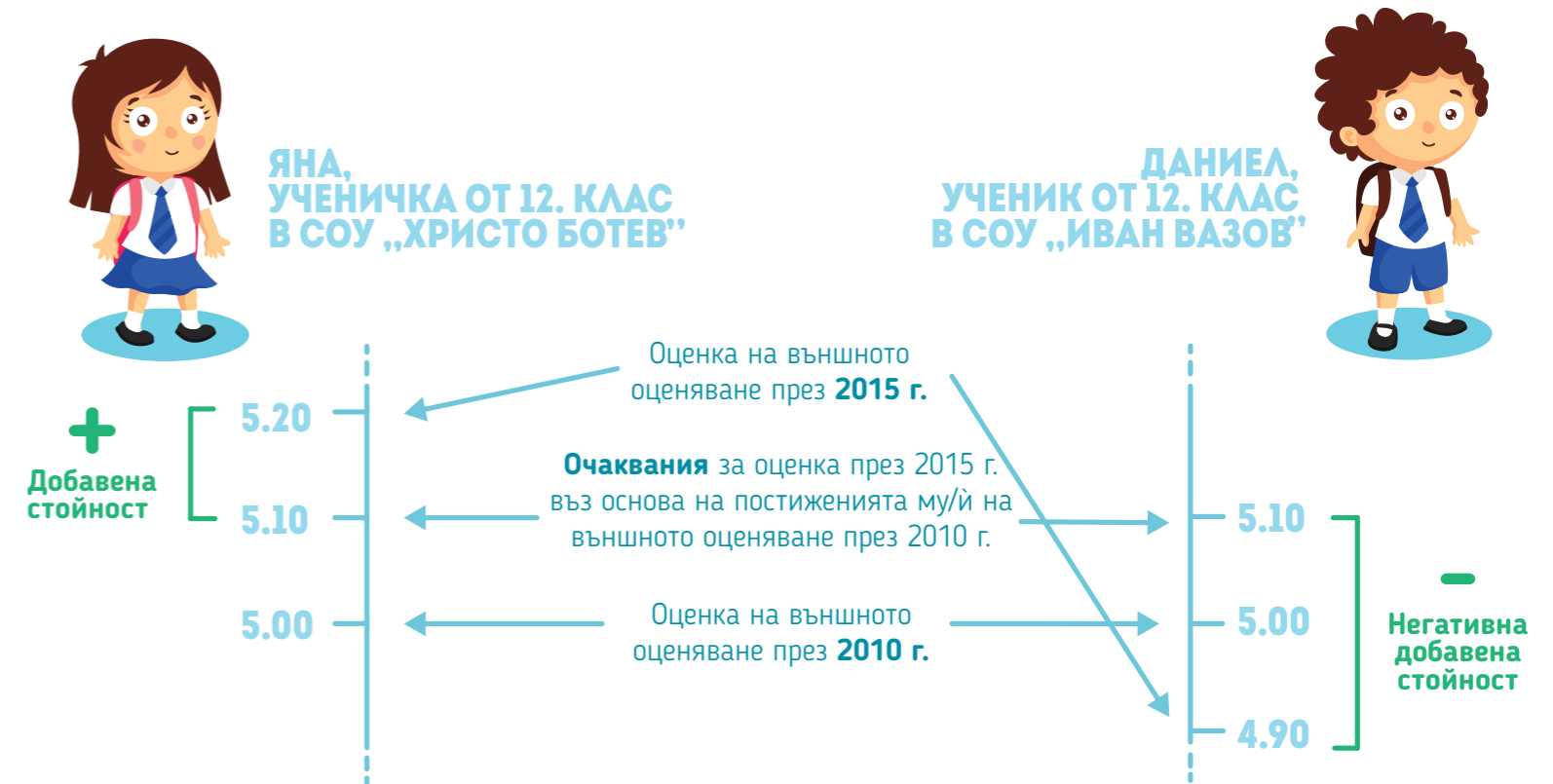
ВИД УЧИЛИЩА	ОПРЕДЕЛЕНИЕ	БРОЙ
УЧИЛИЩА ПОДКРЕПЕНИ ОТ ФОНДАЦИЯ „АМЕРИКА ЗА БЪЛГАРИЯ“	Училища, финансирани по програмата на Фондация „Америка за България“.	45
ЕМПИРИЧНИ ДВОЙНИЦИ	Училища, които са одобрени за втория кръг от конкурса за проекти на Фондация „Америка за България“, но не са окончателно избрани за участие.	17
МАЛКА ГРУПА УЧИЛИЩА С НАЙ-БЛИЗКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДО ОСНОВНАТА ГРУПА	Училища-двойници, които са възможно най-близки до подкрепените от Фондация „Америка за България“ по съвкупност от признаци.	35
ГОЛЯМА ГРУПА УЧИЛИЩА С НАЙ-БЛИЗКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДО ОСНОВНАТА ГРУПА	Към малката група училища-двойници са добавени вторите и третите училища с най-близки характеристики.	108
ГРУПА ПРОИЗВОЛНО ИЗБРАНИ УЧИЛИЩА	Произволно избрани училища от пълния списък на основни и средни училища (включително професионални училища).	116

МОДЕЛЪТ НА ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

Ефектът на програмата върху постиженията на учениците бе оценен чрез модела на добавената стойност. Моделът на добавената стойност е разработен през последното десетилетие специално за оценка на образователни програми. Концепцията се фокусира върху напредъка на едни и същи ученици за определен период и позволява да се оцени приносът на всяко училище за постиженията на учениците. Този сложен метод се използва често от международни организации като Организация за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и Световната банка.

Настоящата оценка използва същата методология и проследява **допълнителния ефект** на всяко училище върху резултатите на учениците на зрелостните изпити през 2015 г. – над резултата, който може да се очаква въз основа на постиженията им на външното оценяване през 2010 г.

Моделът на добавената стойност може да бъде обяснен със следния илюстративен пример (за улеснение е използвана обичайната скала за оценяване, а не статистически обработени точки):

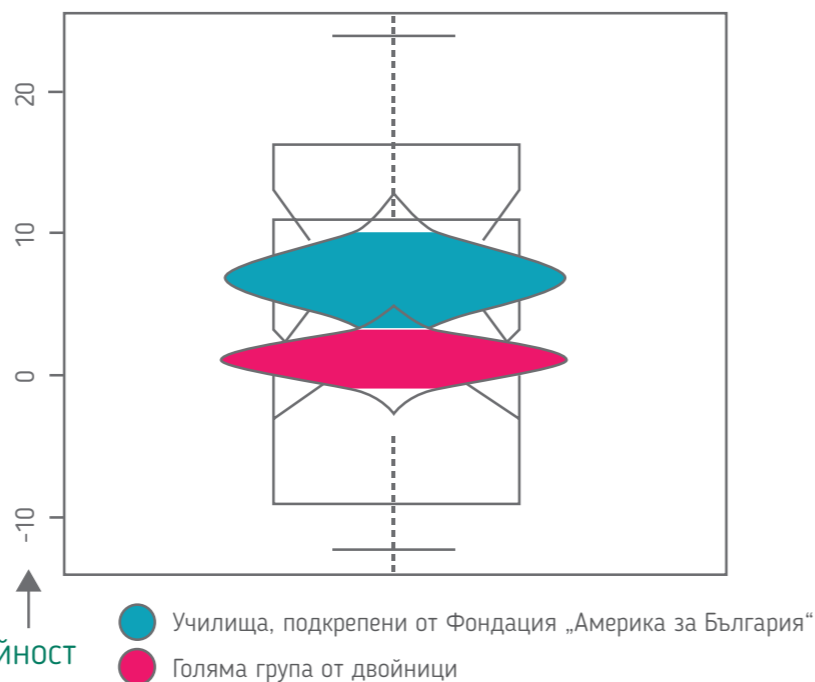


*Подробно описание на моделите за оценка на добавената стойност се среща в Fielding A, Yang M, Goldstein H. 2003. Statistical Modelling vol. 3, 127-153

ПРИРОДНИ НАУКИ

Има добавена стойност в представянето по природни науки¹ на учениците в подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища в сравнение с две от трите сравнителни групи.

Сравнение на добавената стойност по природни науки с голямата група от двойници, алфа = 0.1.



Очакваше се центровете по природо-математически науки, в подкрепените училища, да имат допълнителен принос за постиженията на учениците по съответните предмети. Затова оценките за добавена стойност по природни науки на училищата, само с центрове по природо-математически науки, бяха съпоставени с резултатите на малката група училища с най-близки характеристики до основната група. Действително, средната добавена стойност на тази подгрупа училища, получили подкрепа по програмата, е по-висока, но все пак недостатъчно висока, за да има ясна разлика с малката група училища с най-близки характеристики. Може обаче да се предположи, че конкретната инвестиция в центровете по природо-математически науки е имала известно положително въздействие върху представянето на учениците по природни науки.

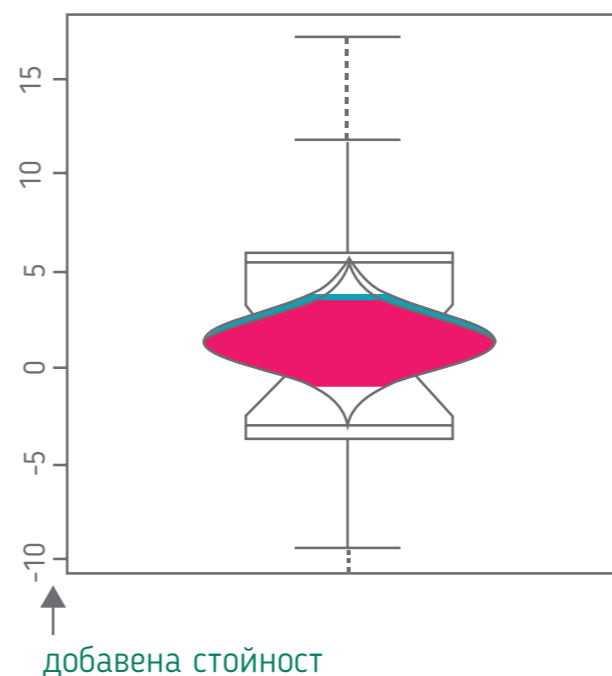
Оценките, използвани за изчисляване на добавената стойност, са базирани на комплексен модел и не са идентични със скалата, използвана за оценяване на представянето на учениците. Оценка „нула“ означава, че няма добавена стойност. Отрицателните числа означават, че добавената стойност е отрицателна, т.е. в училищата с отрицателна оценка, учениците са се представили по-слабо от очакванията на базата на предишните им резултати. Тези училища имат отрицателно въздействие върху постиженията на учениците. Положителните числа означават точно обратното – тези училища са спомогнали учениците им да се представят по-добре от предвижданията, основани на предишните им постижения.

¹Под представяне по природни науки се разбира сумарните оценки от стандартизираните тестове за външно оценяване по физика, химия и биология.

МАТЕМАТИКА

Няма разлика в добавената стойност по математика, създадена от подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища.

Сравнение на добавената стойност по математика с малката група от двойници, алфа = 0.1



Това най-вероятно се дължи на факта, че учениците в подкрепените от Фондацията училища са били много добри по математика и преди началото на проекта. Националното външно оценяване няма за цел да отчита върхови постижения, тъй като постигането на изключителни резултати не е част от задължителната програма на общественото образование. Следователно с тези тестове не се установява развитието на таланта отвъд изискванията на националния учебен план.

- Училища, подкрепени от Фондация „Америка за България“
- Малка група от двойници

При тази съвкупност от училища, подкрепени от Фондацията, малко вероятно е програма „Училище на бъдещето“ да успее да създаде повече добавена стойност по математика дори след по-дълъг период. Единственият начин за постигане на по-висока добавена стойност по математика е да се подкрепят училища, чиито ученици имат дефицити в математическите си умения.

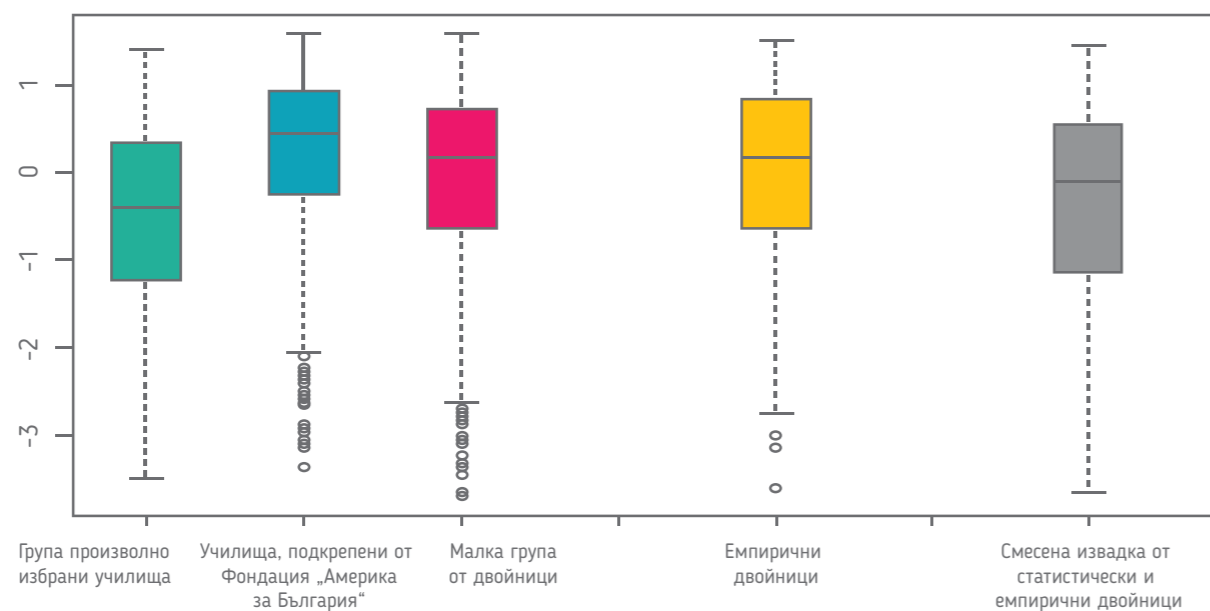
ЧУЖДИ ЕЗИЦИ

Учениците от подкрепените училища се представят много по-добре на матурите по чужди езици от връстниците си в сравнителните училища.

Учениците, явили се два пъти на изпит по чужд език² (съответно през 2010 г. и 2015 г.), не са много. Затова не е възможно да се приложи модел за оценка на добавената стойност.

Разпределението на стандартизираните оценки³ през 2010 г. на подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища и училищата от сравнителните групи почти съвпада, което означава, че са имали сходно стартово равнище. На зрелостните изпити през 2015 г. обаче, има ясна разлика между училищата-бенефициенти по програмата и тези от сравнителните групи, т.е. учениците от подкрепените училища се представят много по-добре от връстниците си в другите училища.

Матури по чужди езици през 2015 г.



УЧЕНИЦИ

² За целите на настоящия анализ са използвани изпитните оценки от всички изпити по чужди езици – английски, руски, немски, френски, италиански и испански.

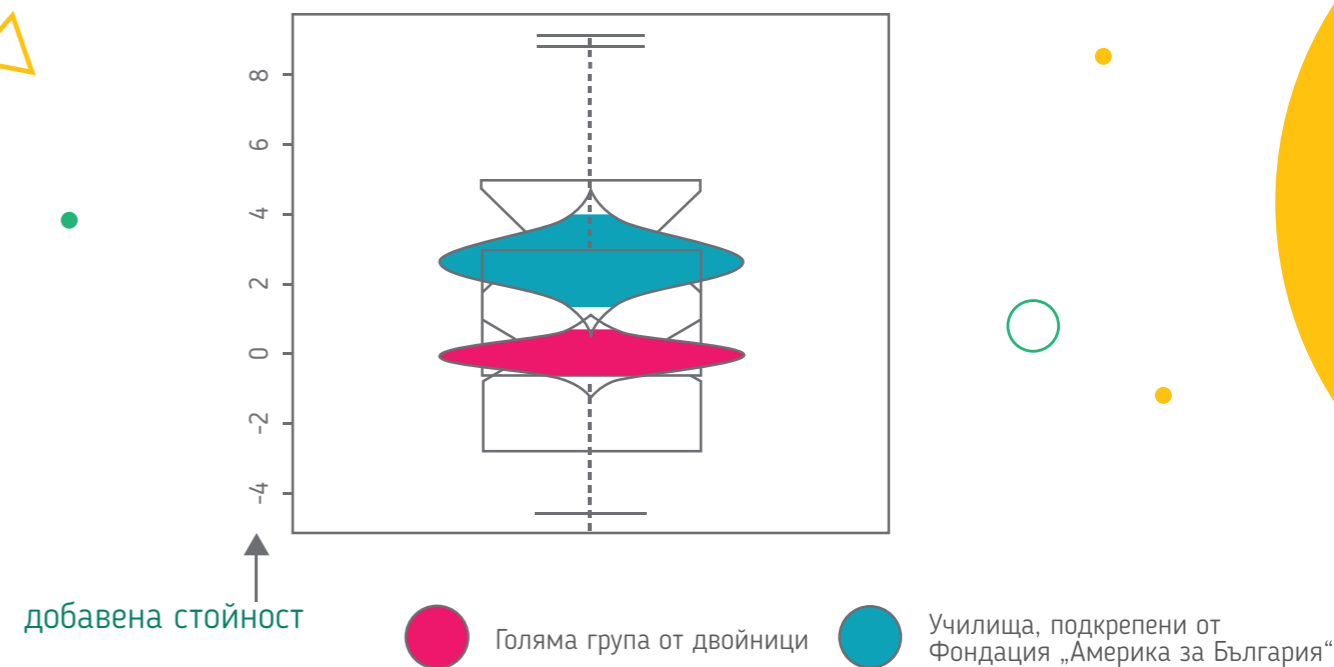
³ Стандартизацията на изпитните оценки е необходима, тъй като при сравнение на различни изпити няма гаранция, че задачите им са с еднаква трудност.

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Подпомогнатите от Фондация „Америка за България“ училища имат по-висока добавена стойност от училищата в сравнителните групи на изпитите по български език.

Макар в програмата „Училище на бъдещето“ да няма специален инструментариум за въздействие върху обучението по български език, изпитът по този предмет е единственият задължителен изпит при външните оценявания и като такъв, е показателен за цялостните постижения на учениците в училището. От тази гледна точка, изпитът по български език и литература може да се счита за добър измерител на цялостния ефект на програмата.

Сравнение на добавената стойност по български език и литература с голямата група от двойници, алфа = 0.05.



добавена стойност



Голяма група от двойници



Училища, подкрепени от Фондация „Америка за България“

УЧЕНИЦИ

ПОЗНАВАТЕЛНИ УМЕНИЯ

Учениците в подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища показват значително по-добри резултати при по-трудните въпроси от теста за памет и по-добро прилагане на математически умения като четене с разбиране на диаграми, таблици, схеми и текстове, съдържащи числова информация.



НЕПОЗНАВАТЕЛНИ УМЕНИЯ

Съществува статистически значима положителна разлика между личностните характеристики на учениците от подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища и две от сравнителните групи.

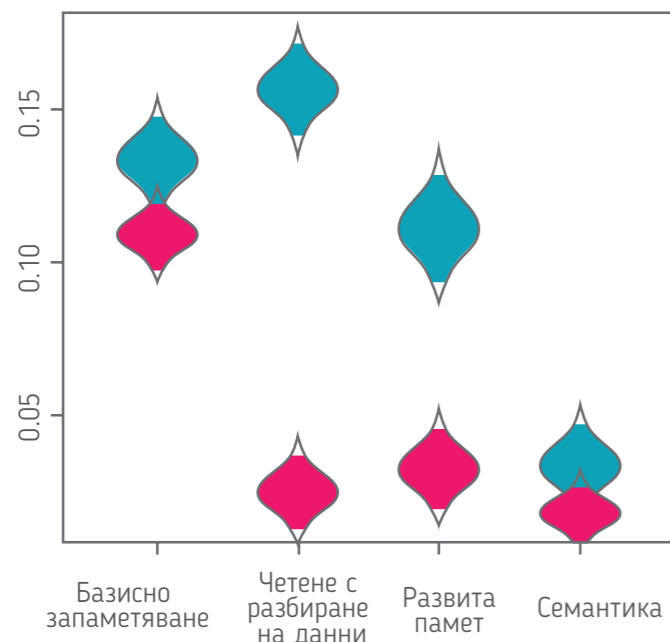
Тестът за непознавателните умения измерва важни личностни характеристики, включително така наречените „големи пет“⁴, за които е известно, че влияят върху представянето в училище, на трудовия пазар и в различни социални контексти.

ДОБРОСЪВЕСТНОСТ
ЕКСТРОВЕРТНОСТ
ОТКРИТОСТ ЗА НОВИ ПРЕЖИВЯВАНИЯ
ЕМОЦИОНАЛНА СТАБИЛНОСТ
ДОБРОЖЕЛАТЕЛНОСТ ПОСТОЯНСТВО
ТИП МИСЛОВНА НАГЛАСА

Най-съществената разлика е по-ниското равнище на непредизвикана враждебност. Това означава, че тези ученици са по-малко склонни да проявяват необоснована враждебност към другите, т.е. имат по-положително възприятие за другите. Те са и малко повече емоционално нестабилни, което е обичайна характеристика за по-добре представящите се ученици с високи амбиции, които изпитват натиск от съучениците, учителите и родителите си да отстояват доброто си представяне. Учениците в училищата, подкрепени от Фондация „Америка за България“, показват по-добри резултати и по отношение на умения за вземане на решения, добросъвестност, постоянство, стремеж към постижения и откритост за нови преживявания.

⁴ Norman, W. (1963). Toward an adequate taxonomy of personality attributes: Replicated factor structure in peer nomination personality ratings. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 66. 574-583.; Виж John, Oliver P. and Sanjay Srivastava. (1999). "The Big Five Trait Taxonomy: History, Measurement and Theoretical Perspectives." in *Handbook of Personality: Theory and Research*, L. A. Pervin and O. P. John. New York: The Guilford Press. Chapter 4, pages 102-138.

Оценки по всички 4 фактора, по които се сравняват подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища и голяма група от двойници, алфа - 0.05.



При оценката на познавателните умения бяха тествани няколко основни категории: **памет, семантика на думите и изразите, семантика на изречението и четене с разбиране на данни.**

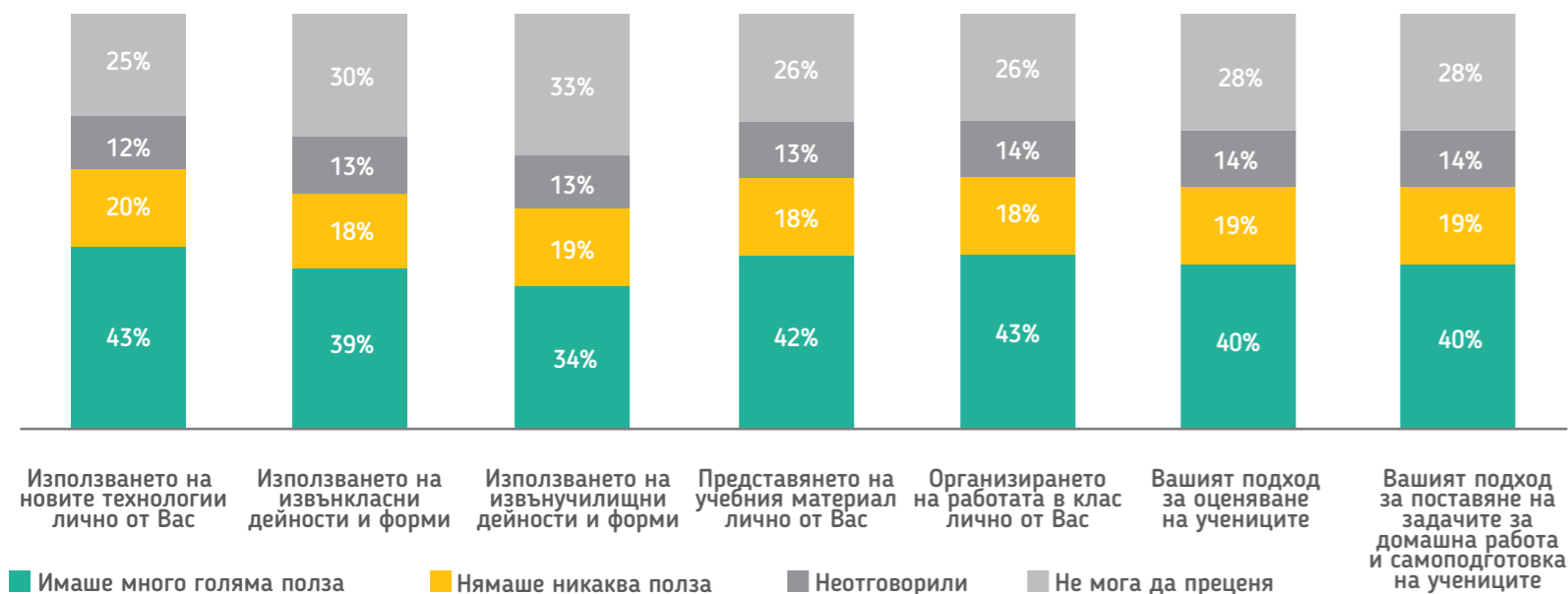
- Училища, подкрепени от Фондация „Америка за България“
- Голяма група от двойници

Използването на нови технологии и получилият развитие учебен процес, с активно участие на учениците, са повлияли благоприятно върху способността за свързване на теоретични знания с решаването на практически проблеми. Липсата на тази практическа насоченост е един от недостатъците на българското училищно образование.

ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ УЧИТЕЛИТЕ

Около 40% от учителите заявяват, че в резултат от участието в програмата на Фондация „Америка за България“ са настъпили положителни промени в техните училища при: използването на новите технологии лично от преподавателите; въвеждането на извънкласни и извънучилищни дейности и форми; представянето на учебния материал и организацията на работата в клас; оценяването на учениците и възлагането на задачи за домашна работа; и индивидуална подготовка на учениците.

ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМА „УЧИЛИЩЕ НА БЪДЕЩЕТО“ СПОРЕД УЧИТЕЛИТЕ



Има учители, които въпреки че училището им разполага с модерни технологии, не споделят същите впечатления. Част от обяснението на тези нагласи е свързано с достъпа до нововъведенията в училищата. Приблизително 45% от учителите използват финансираните от Фондацията помещения и оборудване редовно. Това означава, че значителна част от преподавателския състав няма постоянен достъп до новите технологии и модернизиранията помещения, което се отразява негативно на цялостната оценка на учителския персонал по отношение на въздействието на програмата. Липсата на увереност и непознаването на новите технологии също допринасят за предпазливата нагласа на повечето учители към тях. Много от анкетираните преподаватели подчертават съществуването на сериозни предизвикателства пред обучението, свързани с новите технологии.

Тези нагласи на учителите не противоречат на убеждението, че в днешно време технологиите са от съществено значение за обучението. Те просто показват, че **технологиите не дават резултати, ако не са изпълнени някои предварителни условия**. Най-важното от тях е способността на учителите да интегрират технологиите в преподаването.

С подкрепата на Фондацията, част от учителите са обучени за работа с новите технологии. Обученията в рамките на проектите обаче са ограничен брой и недостатъчни, за да подготвят всички учители. Едва всеки шести преподавател е взел участие в обученията, организирани в рамките на програмата. Ето защо трябва да бъдат положени **повече усилия за подготовка на учителите**, които в следствие да използват пълноценно технологиите в класните стаи.



ЩАСТЛИВИ ДЕЦА

Привлекателността на училището и силното чувство за принадлежност към неговата общност са много показателни за потенциала му да се развива и да постига желаните резултати за учениците. Сред учениците и учителите в подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища се наблюдава по-ясно изразен ангажимент и чувство за принадлежност към училището спрямо тези от сравнителните групи.

Тъй като поредицата от въпроси относно удовлетвореността и чувството за принадлежност са заимствани от въпросника в проучването на Международната програма за оценка на учениците (PISA), резултатите от проучването на PISA през 2012 г. са съпоставими с резултатите от настоящото изследване. Средно в страните от ОИСР много силно удовлетворение от своите училища през 2012 г. са изразили по-малко от 1/4 от учениците, докато съответният дял в България е бил 1/3. Според данните от настоящата оценка резултатите на национално ниво бележат лек растеж. Значително по-висок обаче е процентът на изразилите силно удовлетворение от училищата си ученици в подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища – 53%.

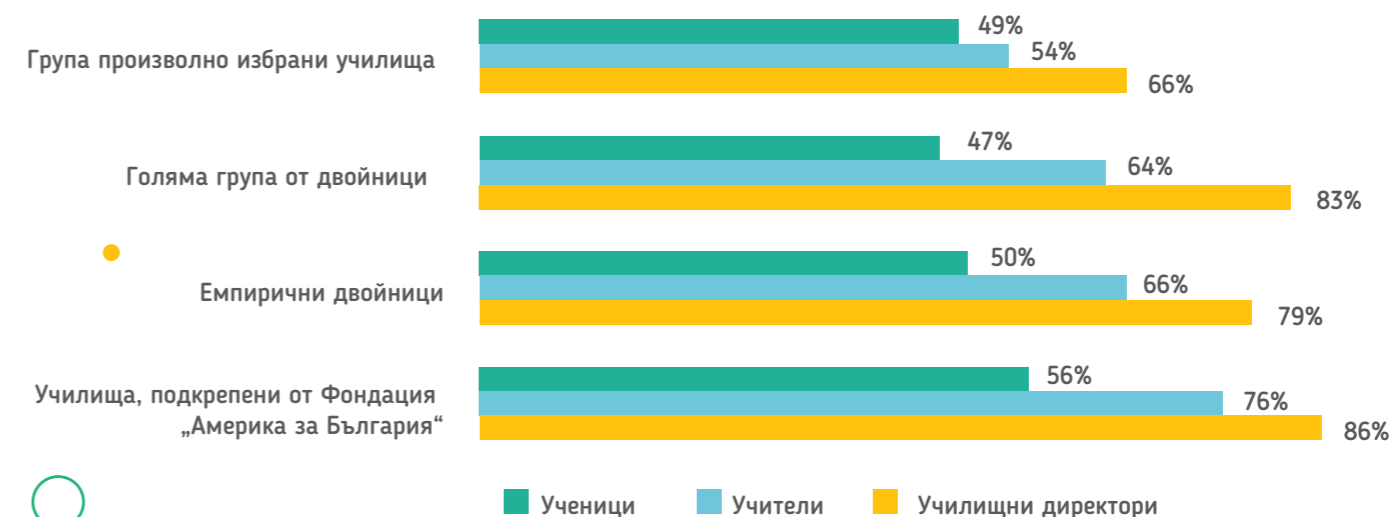
ПРОЦЕНТ УЧЕНИЦИ, КОИТО СА НАПЪЛНО ДОВОЛНИ, ЧЕ УЧАТ В СВОЕТО УЧИЛИЩЕ



УЧИЛИЩНА ПРОМЯНА

Сред представителите на ръководствата и учениците в подпомогнатите от Фондацията училища се наблюдава и по-силна убеденост, че тяхното училище се променя към по-добро.

Процент заинтересовани страни, съгласни или напълно съгласни, че през последните три години училището се променя към по-добро



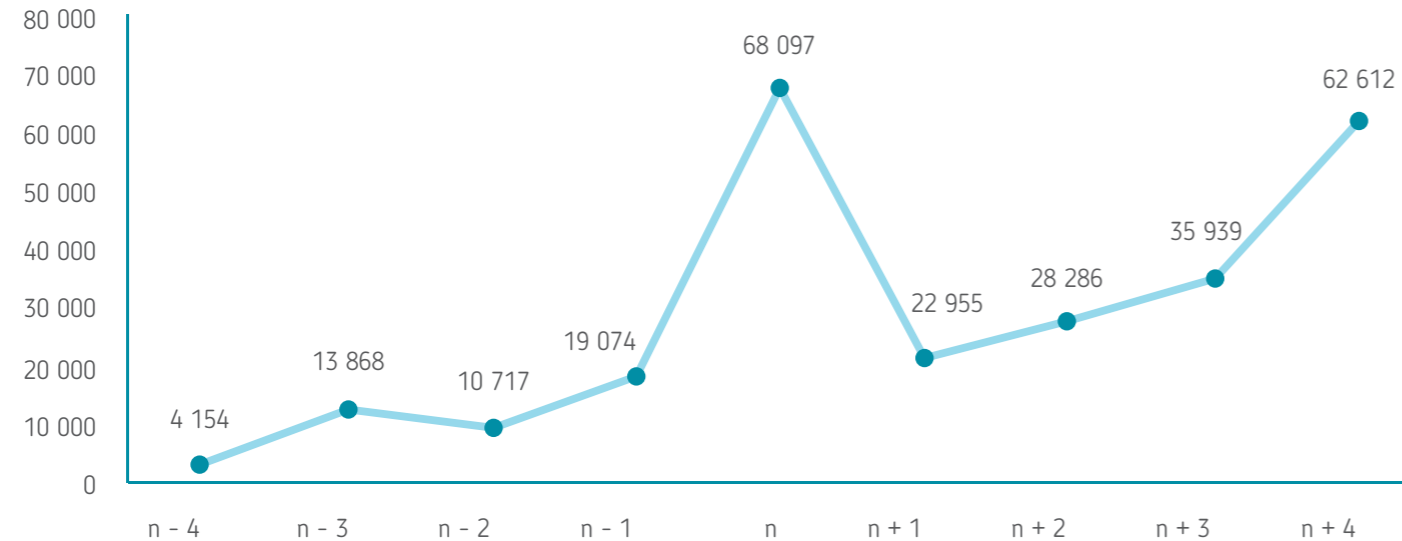
Всички тези констатации показват по-добър климат и по-благоприятна работна среда в подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища. Съвременното мислене в педагогиката сочи, че едно дете може да учи и да се развива по-добре, когато се чувства щастливо и подкрепено. Затова **повишената удовлетвореност на учениците не е тривиален индикатор, а е директно свързан с техните резултати.**

Друга важна промяна, за която допринася програмата, е **„верижната реакция“ на нарастващите изисквания в самото училище.** Родителите в подпомогнатите училища оценяват постиженията по програмата, но едновременно с това настояват за мерки, които ще помогнат всички класни стаи да изглеждат като вече обновените учебни помещения. Мнозина директори споделят, че в цялото училище се полагат непрекъснати усилия за подобряване на учебната среда по примера на **високите стандарти за качество** на програмата на Фондация „Америка за България“.

КАПАЦИТЕТ ЗА НАБИРАНЕ НА СРЕДСТВА

Програмата „Училище на бъдещето“ дава силен тласък и на благотворителността като основен способ за финансиране на бъдещи инициативи. При подпомогнатите от Фондация „Америка за България“ училища има тенденция за устойчиво увеличение на набраните средства. Тази тенденция започва още преди отпускането на финансиране по програмата, а линейният растеж продължава с данни за ускоряване през четвъртата година след приключването на проекта, подкрепен от Фондацията.

Привлечени средства от подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища (средногодишно в лева)



„n“ е годината на сключване на договора с Фондация „Америка за България“, „n-1“ е предходната, „n+1“ е следващата година и т.н.

Най-високите равнища на външно финансиране са резултат от успешно кандидатстване пред други институционални донори. Успешният опит с Фондация „Америка за България“ вероятно е допринесъл за подобряване на организационния капацитет на някои от училищата за разработване на добре обосновани и конкурентоспособни идеи за финансиране.



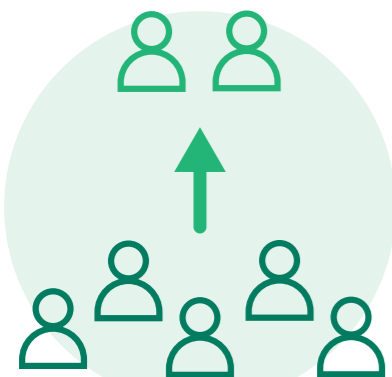
„ТОВА, КОЕТО ПРАВИТЕ, Е ПЪРВАТА СТЪПКА БЪДЕЩЕТО НА БЪЛГАРИЯ ДА СИ ОСТАНЕ У НАС!“

ДИРЕКТОР, УЧИЛИЩЕ ОТ ПРОГРАМАТА „УЧИЛИЩЕ НА БЪДЕЩЕТО“

ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

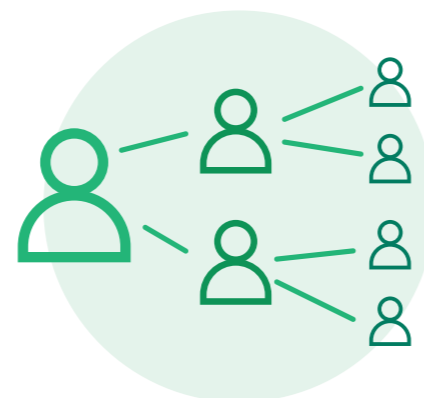


В литературата по темата за училищните подобрения са описани много начини, по които пилотните експерименти в отделни училища могат да окажат по-широк ефект върху образователната система. Сред най-важните от тях са „верижните реакции“, мултиплициране „отдолу-нагоре“ и централизирани инициативи или програми. Съществуват доказателства, че **дейностите по програмата на Фондация „Америка за България“ са предизвикали верижна реакция** на технологично обновление на учебната среда извън самите училища. Когато директори и учители от други училища узнаят за постиженията по програмата, започват да търсят възможности да оборудват своите училища по същия начин.



ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

В по-малките населени места цялата местна общественост и дори жителите на съседни населени места забелязват и оценяват технологичните иновации и останалите подобрения в материалната среда на училището. Посещенията в училищата показват, че за учениците това е сигнал, че **„възрастните“, които разполагат с ресурсите и властта да осъществяват промени, наистина са загрижени за тяхното образование.** За родителите това е показател за ангажимента на училището към образованието на децата им.



С инвестициите в модернизирани на учебната среда е създаден известен потенциал за натиск „отдолу-нагоре“ от страна на учители и ученици за системни промени в образованието. Те настояват за увеличен достъп до нови технологии в училищата и по-добри образователни резултати. **Програмата „Училище на бъдещето“ е допринесла за умножаване на броя училища, използващи съвременни технологии, и дори е насърчила първите стъпки към обмяна на опит и информация между училищата-бенефициенти.** Този процес има потенциал да доведе до количествени натрупвания, които могат да предизвикат промяна в цялата образователна система под натиска на общите застъпнически действия на единните училищните общности.

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕТО

Дейностите по програмата на Фондация „Америка за България“ предизвикват **верижна реакция на технологично обновление** на учебната среда и в други училища.

Училищата, подкрепени от Фондация „Америка за България“, **имат добавена стойност към резултатите на учениците по български език и природни науки.** Също така, програмата „Училище на бъдещето“ допринася за по-добрите резултати на учениците по чужди езици.

Учениците, които се обучават в модернизирана образователна среда, **показват значително по-високи резултати на най-трудните задачи за проверка на паметта** и се справят по-добре с разбирането на диаграми, таблици, схеми и текстове, съдържащи числова информация – ключово умение, чиято липса у голяма част от българските ученици се констатира при всяко издание на международния тест PISA.

Програмата „Училище на бъдещето“ **дава силен тласък на благотворителността** като основен способ за финансиране на бъдещи инициативи. При подпомогнатите от Фондация „Америка за България“ училища има тенденция за устойчиво увеличение на набраните средства.

Новите технологии са **полезни на преподавателите в организирането на работата в клас**, представянето на учебния материал и въвеждането на извънкласни дейности и форми. Въпреки това, има преподаватели, които не работят редовно с нововъведенията в училищата поради ограничения достъп до тях или заради трудности в използването им.



**ПЪЛНАТА ВЕРСИЯ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ ДОКЛАД
МОЖЕ ДА БЪДЕ НАМЕРЕНА НА АДРЕС:**

WWW.AMERICAFORBULGRIA.ORG

Оценката е възложена от Фондация „Америка за България“ и извършена от екип на Институт „Отворено общество“ и АдминСофт ЕООД.

Докладът е изготвен от Боян Захариев и Илко Йорданов. Статистическите анализи са дело на Димитър Атанасов от Нов български университет и Боян Захариев.

Докладът е изготвен със съдействието на екип на Фондация „Америка за България“ с участието на Иванка Цанкова, Наталия Митева, Иво Босев и Станислава Станева.

Графичен дизайн Кристин Ликаса.

Теренната работа в подкрепените от Фондация „Америка за България“ училища и в над 200 други училища се извърши през ноември 2015 г. Докладът е завършен през март 2016 г.



AMERICA FOR BULGARIA
F O U N D A T I O N

Фондация Америка за България